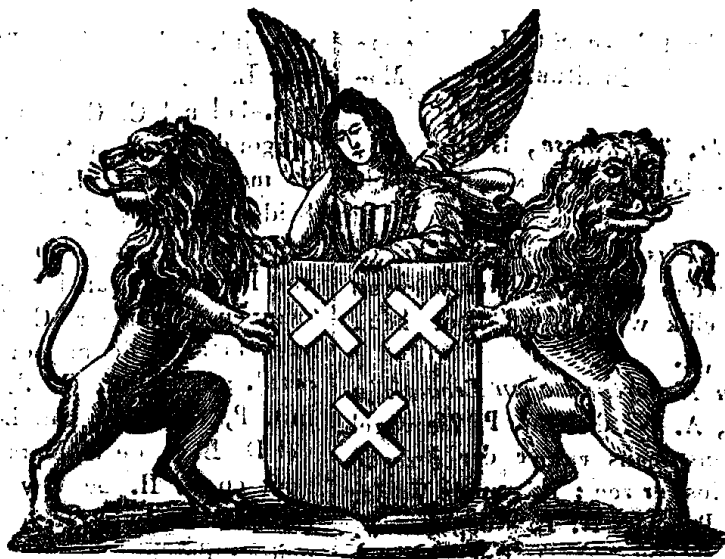

BREDASCHE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Dingsdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

11 October.

NEDERLANDEN.

Breda, den 10den October.

Zaterdag H. is te 's Hege Jorrenkomstig het programma plegtig voltrokken het huwelijk tusschen H. K. H. Mevrouw de Prinses *Sophia* der Nederlanden en Z. K. H. den Erfgroot Hertog van *Saksen-Weimar-Eisenach*.

Tegen 12 uren verzamelde zich in het paleis van Hunne Majesteiten in het Voorhout de groot-officiere en kamerheeren van Z. M., de ministers en directeuren-generaal der departementen van algemeen bestuur en de ministers van Staat, benevens den staatskanselier van het Groothertogdom Luxemburg, de leden van het korps diplomatiek, en hooge raad en korps, de leden van de algemeene rekenkamer, de ambtenaar van den burgerlijken stand, met deszelfs secretaris, eene deputatie uit het stedelijk bestuur der residentie, de predikanten en eene commissie uit de onderlingen, de officieren der schutterij en van het garnizoen, mitsgaders enige andere, hier of elders wonende en tot het feest gepoedigde autoriteiten.

Inmiddels schiedde zich eene serenade der grenadiers, met de muziek, voor het paleis, en aans, andere van het korps jagers, benevens een detachement lanciers, beide met het muziek aan het hoofd, voor het hotel van den Prins-Bruidegom, welk hotel smaakvol met ranje en andere boomen en het naamcijfer der Doorluchtige Verloofden versierd was, en voor hetwelk de muziek zich bij afwisseling deed hooren.

Tegen half een begaven de Prinsen en Prinsessen van het Koninklijke Huis zich insgelijks naar het koninklijke paleis.

Kort daarop werd het opperhofmanschalk des Konings, vergezeld van den Kamerheer-Ceremoniemeester, naar het hotel van den Prins Bruidegom, om denzelven af te halen, die weinige oogenblikken daarna, gezeten in eene prachtige, door zes fraaija paarden getrokken, glazen koets, en vergezeld van deszelfs oom, Z. D. H. den hertog *Bernard van Saksen-Weimar*, als vertegenwoordiger van Hoogst-deszelfs Vader, zich naar het paleis van Z. M. begaf, begeleid door het detachement lanciers, en onder de toejuiching en de bliken van deelneming der ontelbaar zamengevloede menigte.

Alhier werd de Prins Bruidegom door het geheele Hof, op den stoep van het paleis, ontvangen. Ten een ure begaven de Bruidegom en Bruid, begeleid en gevolgd door Hunne Majesteiten, de Prins en Prinsessen, de Grootmeesteresse en de Dames van het Hof, de Kamerheeren en het Militaire Huis des Konings, zich in plegtigen optogt, naar de Witte Zaal, waar de Bruidegom en Bruid zich tegen over den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand, die met de commissie uit het stedelijk bestuur zich aan het einde dier Zaal bevond, plaatsten, terwijl HH. MM. de Koning en Koningin met de overige leden van het Vorstelijk geslacht aan de regter, en de Ministers en verdere getuigen, aan de linker zijde van den Bruidegom en Bruid plaats namen. Vervolgens werd door den voornoemden Ambtenaar, den heer *Wethouder van de Vijperse*, het huwelijk volgens de bestaande wettelijke en formuleren, voltrokken, doende de gemelde Ambtenaar bij die gelegenheid eene korte aanspraak.

Na den afloop dier plegtigheid, werd het certificaat door den gemelden ambtenaar aan den Kamerheer-Ceremoniemeester ter hand gesteld, waarop zich de Koninklijke familie, met denzelfden stoet, en voorafgegaan door 's Konings Ministers, naar de nieuw gebouwde schilderijenzaal begaf, waar de Hofkapellaan *I. J. Dermout*, na kennis van het certificaat genomen te hebben, het huwelijk kerkelijk inzeggende, beginnende met een gebed en het doen zingen van Psalm CXVIII, vs. 14, welke door enige daartoe uitgenoodigde heeren en dames uitmuntend gezongen werd. Vervolgens hield Zijn Weloerw. eene keurige en aandoenlijke rede, waarop door hem de formuleren gelezen, en de ringen door den Bruidegom en de Bruid verwisseld werden, smekende de leeraar ten slotte den zegen des Allerhoogsten af over de jonggehuwden, die knielende en elkander de regter hand gevende, godsdienstig vergenoegd werden. De nazang was Psalm CXXXIII, vs. 3. Dadelijk bij het eindigen van deze plegtigheid liet zich het geschut hooren, en werden 101 schoten gelost.

Na keerde het Koninklijk gezin, in dezelfde orde, naar de particuliere appartementen des Konings terug, waar de jonggetrouwde Vorst en Vorstin de gelakwenschen der Koninklijke familie ontvingen.

Des avonds heeft de groote receptie op het paleis in het Noordeinde plaats gehad, en is zeer talrijk en luisterrijk geweest.

De illuminatie heeft ten volle aan de verwachting voldaan; dezelve is algemeen en prachtig geweest, en werd door het heerlijkste weder begunstigd. Onder de gebouwen, die verlicht waren, muntten vooral uit; het paleis van Z. M. in het Voorhout en dat in het Noordeinde, het hotel van den jonggehuwden Vorst en Vorstin, de paleizen van HH. KK. HH. den Prins van *Oranje* en Prins *Frederik* der Nederlanden, de hotels der vreemde ministers, de gebouwen van de verschillende ministerien, onderscheidene huizen van particulieren, de witte societeit op het Plein, welke fraai met gas verlicht was en met de wapens van het Vorstelijke paar prijkte, en meer andere. De zuil op de Plaats van stadswege opgericht, maakte, met de guirlandes op den Vijverberg, eene zeer schoone uitwerking. Ook muntte bijzonder uit de prachtige eereboog, door de turf- en lastdragers opgericht, terwijl verschillende wijken, waaronder de Jodenbuurt, mede met smaak verlicht waren. De muziek der schutterij, welke zich den geheelen avond op den Vijverberg deed hooren, verhoogde de gepaste vreugde der ontelbare menigte, welke tot laat in den nacht langs de straten wandelde. Niettegenstaande het ontelbare getal van toeschouwers, en de vele rijtuigen, is alles in de beste orde en zonder ongelukken afgelopen, waartoe de zorg en doeltreffende maatregelen der politie medegewerkt hebben.

Gisteren morgen ten elf ure is de aangekondigde dankzegging in de Kloosterkerk gehouden, waarbij Hunne Majesteiten de Koning en Koningin, het jeugdige Vorstelijke paar en de verdere Prinsen en Prinsessen van het Koninklijke Huis zijn tegenwoordig geweest. De Hofkapellaan *I. J. Dermout* heeft bij die gelegenheid eene uitmuntende leerrede gedaan, naar aanleiding van Psalm CXXI, vs. 7 en 8, en aan het slot derzelve, uit naam der Gemeente, een hartelijk vaarwel toegesproken aan de jonge Vorstin, die een lid en sieraad dier Gemeente was, en welker gedachtenis aan haar steeds dierbaar zal blijven. Bij het terugkeeren uit de kerk zijn Hunne Majesteiten en de jeugdige Vorst en Vorstin met geestdrift door de zamengevloede menigte toegejuicht.

Des middag was er gala-diner van 150 overtuers op het paleis in het Noordeinde, en des avonds, op in de prachtige schilderijenzaal van het paleis in het Voorhout gegeven worden de vroeger vermelde serenade, welke onderscheidene heeren en dames, tot opluistering van het heugelijke feest, aan Z. M. aangeboden hebben.

Bij gelegenheid van het huwelijk, heeft Z. M., naar men vernemt, een prachtig, en door onzen stadgenoot, den Hof-goud- en zilversmid, *P. de Meijer*, bewerkt zilveren toilet aan Hoogst-deszelfs dochter, Mevrouw de Erfgroot Hertogin van *Saksen-Weimar*, ten geschenke gegeven. Dit toilet is in den Middeleeuwschen of zoogenaamden *stile de renaissance*, en van hetzelfde muntten vpral door sierlijkheid en keurigheid van bewerking uit de spiegel, de kan, de in den vorm eener St. Jacobsschulp vervaardigde waschkom en bel. Met genoegen kunnen wij hier bijvoegen, dat Z. M. Hoogst-deszelfs tevredenheid over de wijs, waarop deze stukken bearbeid zijn, aan den heer *de Meijer* wel heeft gelieven betuigen.

Bij gelegenheid van dit Hooge Huwelijk, heeft het Z. M. bevestigde de navolgende benoemingen te doen.

Tot ridder grootkruis der Militaire *Willemsorde* is benoemd Z. D. H. de Hertog *Bernard van Saksen-Weimar-Eisenach*, luitenant-generaal kommandeur derzelfde orde.

Tot leden van de *Eerste Kamer* der Staten-Generaal zijn benoemd Mr. M. C. van Hall, staatsraad in buitengewonen dienst en president der arrondissements regtbank te Amsterdam, en Jhr. E. van Weede van Dykvelt, thans griffier derzelver Kamer.

Tot *Adjudanten des Konings* in buitengewonen dienst, zonder bezwaar der schatkist, zijn benoemd: de schout-bij-nach, J. *de Ruyter*,

directeur-generaal van Marine, en de schout-bij-nacht J. G. Koopman, militaire-kommandant van het Koninklijke Instituut voor de Marine te Medemblik.

Tot *ridder der Militaire Willemsorde, 3de klasse*, is benoemd: de schout-bij-nacht, E. Lucas, thans ridder der 4de kl., derzelfde orde.

Tot *ridders* van genoemde orde, *4de klasse*, zijn benoemd: de luit. ter zee van de 1ste kl., C. J. Speelman; de luit. ter zee van de 2de kl. O. A. Uilenbeek, respectievelijk wegens het door hen, in 1832, op de Schelde, gehouden gedrag.

Tot *kommandeurs der orde van den Nederlandschen Leeuw* zijn benoemd: de vice-admiraal A. C. Twent, A. W. de Man, P. Ziervogel en den schout-bij-nacht titulair P. Arriens thans ridder der gezegde orde. Tot *ridders* der orde: de kapiteins ter zee: H. van de Velde, J. G. J. Diemer, F. Jonker, D. W. Paling, N. L. Koops en J. Boelen; de kapit.-luitenants ter zee: H. Ferguson, D. Byl de Vroe, en J. A. Zoutman, de luitenants ter zee van de 1ste klasse: Jhr. G. A. Tindal en P. Bruynning; de luit. ter zee van de 2de klasse A. van Rhyu; de kapit. ter zee titulair N. A. de Vries; de onder-equipagiem. der marine J. Matthyssen, de gepens. vice-admiraal J. van Hogenhouck Tulleken, de gepens. schout-bij-nacht A. H. Rysterborgh, en de gepens. chirurgijn-majoor der marine . . . . Friesen.

Met ingang van den eersten dezer maand, zijn gedaan de navolgende bevorderingen onder het korps zee-officiëren der Nederlandsche marine, als: tot *kapit. ter zee*: de kapit.-luit. ter zee H. H. T. Coops; tot *kapit. luitenants ter zee*: de luitenants ter zee der 1ste klasse, J. van Cats de Raet, W. de Quartel; J. Schröder, J. F. A. Courtzen, C. H. Meesman, H. J. Galup, Jhr. W. C. Singendonck, en W. T. Baars; tot *luitenants ter zee 1ste klasse*: de luitenants ter zee der 2de klasse, J. A. C. Rietveld, F. V. C. Engelbert van Bevervoorde, J. Washington, M. C. van Vreeland, R. de Voss, A. B. van Haesten, J. C. Baak, F. G. K. Bolken, A. A. de Vries, W. H. H. Wesseling, A. van Rhyu, en Jhr. H. W. A. van Rappard; tot *luitenants ter zee 2de klasse*: de adelborsten der 1ste klasse W. de Fremery, L. G. Brocx, S. H. Binkes, L. Schuyt Korver, W. C. klis, Jhr. A. Klerck, J. O. H. Arntzenius, J. H. G. Jordens, H. P. de Kock, P. Toutenhoofd, A. J. van der Burg, Jhr. I. E. Lowe van Adnard, en J. F. Sandifort; en is bevorderd met gemelden datum, tot *schrijver en victualiemeester der 1ste klasse*: de schrijver en victualiemeester der 2de klasse, J. Binks.

Aan de navolgende officieren zijn, buiten bezwaar van 's Rijks schatkist, verleend de daarbij vermelde rangen, als: aan den kolonel bij het korps mariniers J. A. Besier, die ~~aan den kolonel~~ aan de majoors bij hetzelfde, J. D. Musquetier en W. G. van der Hoop; die van *luitenant-kolonel*, aan den kapit. bij hetzelfde, D. Lampens; die van *majoor*, aan den 2den luit. administrateur van kleeding en wapening bij hetzelfde, S. J. Roos; die van *1sten luit. administrateur van kleeding en wapening*; aan den titulairen majoor bij hetzelfde, inspecteur der artillerie van de marine. W. H. Sessler, die van *luit.-kolonel titulair*; aan den titulairen luit. ter zee der 2de klasse, E. W. G. Hackett, die van *luit. ter zee der 1ste klasse titulair*.

Tot *ridders van de 4de klasse der militaire Willemsorde* zijn benoemd: de majoor H. de Hazebomme, adjudant van Z. K. H. den Prins van Oranje; de kapit. K. A. Pfeiffer, adjud. van den generaal-majoor de Hart; de 1ste luit. G. G. Staring, van het regem. grenadiers; de majoor A. J. J. Verheijen, van het 3de regem. ligte dragonders; de 1ste luit.-adj. K. A. Akersloot van Houten, van het regem. grenadiers; de kapit. A. Bredie, van het 2de regem. infant.; de gepasporteerde serjant P. van den Bergen; de majoor S. F. Klynema, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; de serjant P. W. Nieuwland, van het regem. grenadiers; de serjant J. Ludding, van het regem. jagers; de gepasporteerde marechaussée te Paard A. Parfait, en de gewezen 1ste luit.-adj. bij het 1ste batj. van de 1ste afd. der voormalige mobile Geldersche schutters, J. P. L. A. Gezelschap, ter zake van het door hen gehouden gedrag, de vier eerstgenoemden in 1830 en 1831, de vier daarna vermelden in 1830, en de vier laatstbedoelden in 1831.

Tot *commandeurs der orde van den Nederlandschen Leeuw*: de hoofd-intendant, J. Wagenaar, van het korp militaire intendanten; tot *ridders* van dezelfde orde: de majoor A. H. baron Sloet van Oldrutenborg, adj. van Z. K. H. Prins Alexander der Nederlanden; de luit.-kolonels: A. W. H. Nolthenius de Man en H. F. baron Forstner van Dambenoy, van den generalen staf; de onder-intendant van de 1ste klasse L. J. Nieuwenhuisen, van het corps militaire intendanten; de kapit. F. J. D. A. Kuit van Trojen, adj. in het prov. command. van Zuidholl.; de luitenants-kolonels, G. T. W. von Hoff en G. B. van Bronkhorst, plaatselijke kommandanten, respectievelijk van Vlissingen en Gorinchem; de luit.-kolonel W. de Villeneuve, en de majoor C. W. A. van de Poel, beiden van het 1ste reg. inf.; de majoor W. A. Kresveld, van het 5de reg. inf.; de majoor T. H. Piper, van het 6de reg. inf.; de luit. kolonel W. G. van der Hoop, van het 7de

reg. inf.; de majoor P. G. Lambert, van het 9de reg. inf.; de majoor L. D. Barre, van het algemeen depot der landmagt no. 33; de luit.-kolonel C. G. van der Sleyden, komm. van het 3de reg. ligte dragonders; de luit.-kolonel W. van Toll, van het 1ste reg. lanciers; de majoor H. J. J. Gelinck, en de kap. P. H. van der Meulen, beiden van den staf der artill.; de kapit. der artill. C. H. G. Steurwald, adjud. van den directeur gen. van oorlog; de majoor J. H. van Deventer, van het 2de reg. artill.; de luit.-kolonel A. M. Beyerman en de majoor C. Daniels van Wijkhuise, beiden van het 3de reg. artill.; de majoor L. C. G. Delecourt, van het reg. rijdende artill.; de kapit. G. J. Stielhies van het korps pontonniers; de 1ste luit. P. Oliviers, van het korps koninklijke marechaussee; de kolonel D. Bos, de majoors J. A. A. C. jhr. van Rappard, E. J. Eeckhout en F. H. de Veye; mitsgaders de kapit. M. D. graaf van van Limburg Stirum, allen van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; de luit.-kolonel op non activiteit, Jhr. W. van Kreschmar van Wijk en Aalburg; de gepensioneerde majoor der artill. P. F. de Seyn en de maj. kommand. der dienstdoende schutterij te Delft, J. D. Hoekwater; tot *luit.-generaal*, voorloopig zonder bezwaar der schatkist, de generaal-majoor H. D. T. de Favange, kommandant *ad interim* van de 2de divisie infant.; tot *kolonels*, bij het wapen der infant.: de luit.-kolonnels C. de Haan en K. A. Goetz, kommanderende respectievelijk het 6de reg. inf. en het reg. jagers; bij het wapen der kavallerie: de luitenants-kolonels J. B. B. de Bellefroid, J. J. C. Mascheck en K. W. J. Storm de Grave, kommanderende respectievelijk het 2de reg. lanciers, het 2de en het 1ste reg. zware dragonders; bij het wapen der artill., de luitenant-kolonel A. E. Meyl, kommanderende het 3de reg. van het wapen.

Bij gunstige uitzondering, is de rang van *luitenant-generaal* verleend aan den gepensioneerden generaal-majoor W. graaf van Bylandt.

Bij den plaatselijken staf: tot *kapiteins*, de 1ste luit. C. van Wynngaarden, plaats-majoor der 2de klasse te Venlo; tot *plaatsmajoors van de derde klasse*: te Leiden: de 1ste luit. Pommée, thans het traktement van non-activiteit genietende, te fort Rammekens; de 1ste luit. A. Hooydonk, van het 6de reg. infant.; bij het wapen der infant.; bij het reg. Grenadiers; tot *kapiteins der 1ste klasse*, de kapiteins: G. M. H. de Jacoby; en G. H. R. Thomasset, beiden van het korps, thans het traktement van de 2de klasse genietende.

Bij het 1ste regem. infanterie, tot *kapitein en regements-adjudant*, volgens ancienneteit: de 1ste luit.-adjudant J. H. Dommers; tot *kapit. van de 3de klasse*, volgens ancienneteit, de 1ste luit. J. Biskanter, beiden van het korps; bij het 3de regem. infanterie; tot *kapiteins der 1ste klasse*, de kapiteins M. Gantz, J. von Salis Jomin, ~~de 1ste luit. van de 2de klasse~~ van de 2de klasse genietende; tot *kapiteins van de 2de klasse*, volgens ancienneteit, de 1ste luit.-adjud. De Voogt, en de 1ste luit. C. Wiegman, en bij keuze de 1ste luit. A. H. Lieshout, eerstgenoemden allen van het korps, en laatstgemelde adjud. van den generaal-maj. de Favange, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen; bij het 3de reg. inf., tot *kapitein der 1ste klasse*: de kapit. P. P. Broerius van Nidek, van het korps thans het traktement van de 2de kl. genietende; bij het 4de regem. infant., tot *kapitein der 1ste klasse*: de kapit. W. A. C. de Vree, van het korps, thans het traktement van de 2de kl. genietende, bij het 5de regem. infant., tot *majoor*; de kapit. F. H. A. Eymael, van het algem. depot der landm. no. 33; tot *kapit. van de 1ste klasse*: de kapiteins, S. Mensch en W. H. Sleurs, thans het traktement van de 2de klasse genietende; tot *kapiteins van de 3de klasse*: volgens ancienneteit, de 1ste luit. F. H. A. Strater, allen van het korps; bij het 6de regem. infant.: tot *kapiteins van de 3de klasse*: volgens ancienneteit: de 1ste luit. J. H. Bastach, van het 4de regem. infant., en bij keuze de 1ste luit. G. P. F. G. van Emde, adjudant bij den generaal-majoor Volkemer, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen, tot *1ste luit.*, zonder bezwaar der schatkist, de 2de luit. H. Ruelens, van het korps, met bepaling, dat hij als zodanig zal rekenen van den 2 Mei jl.; bij het 7de regem. infant., tot *kapiteins der 1ste klasse*: de kapitein regements-adjudant, P. B. Sny, van het korps, met bepaling dat hij, onder genot van zijn tegenwoordig traktement, bij zijne betrekking van regements-adjudant zal blijven gehandhaafd; de kapiteins: P. C. Frantsman; J. F. van Mansvelt en J. F. Forrer, mede van het korps, thans het traktement van de 2de klasse genietende; tot *kapiteins van de 3de klasse*: volgens ancienneteit, de 1ste luit. H. J. Lindwarr, en de 1ste luit. adjud. D. J. G. Vrijdag, van het 4de regem. van het wapen; bij het 8ste regem. infanterie, tot *kapiteins der 1ste klasse*: de kapiteins: J. C. Egter van Wisskerke; A. J. M. van der Mey en K. J. B. de Momij, allen van het korps, thans het traktement van de 2de klasse genietende; tot *kapiteins der 3de klasse*, volgens ancienneteit: de 1ste luitenants P. Urbanns en M. K. Vis, van het korps, en R. Hoogeveen, van het 1ste reg. van het wapen, en bij keuze, de 1ste luitenants: C. H. Robertson, van het 2de reg. inf., en J. H. Engelbregt, van het Departement van Oorlog; bij het 9de reg. infant.: tot *kapitein en regiment-adjudant*, bij keuze, de 1ste luit. regiments-adjudant, L. A. C. de Bock; tot

kapitein der 1ste klasse, de kapitein J. C. Anemaet, thans het traktement van de 2de klasse genietende; tot *kapitein der 3de klasse*, volgens ancienneteit, de 1ste luitenant H. J. van der Mey, allen van het korps; bij het 10de reg. inf.: tot *kapitein der 1ste klasse*, de kapit. J. H. König en H. E. G. Trier, beiden van het korps, thans het traktement van de 2de klasse genietende; tot *kapit. der 3de klasse*, bij keuze, de 1ste luit. L. Swemer, van het 6de reg. van het wapen bij het garnizoens-bataillon; tot *luit.-kolonels*, de majoors: R. le Boulenger, thans het traktement van non-activiteit genietende, en I. D. B. Wilkens, van het 3de reg. inf., tot *1sten luitenant*, de 1ste luiten. C. Gaster, thans het traktement van non-activiteit genietende.

Bij het wapen der kavallerie: bij het 1ste regiment zware dragonders, tot *ritmeester*, volgens ancienneteit, de 1ste luit.-adjutant M. van Attenhoven, van het 2de reg. zware dragonders; bij het 2de reg. zware dragonders: tot *ritmeester*, volgens ancienneteit, de 1ste luit. P. Hamming, van het korps, met bepaling, dat zijne tegenwoordige benoeming zal rekenen van den 2den Mei ll., mitsgaders, dat hij boven den ritmeester Mascheck zal rangschikken; bij het 4de reg. ligte dragonders: tot *ritmeester* bij keuze, de 1ste luit. der kav., A. T. F. van Ingen, van het depart. van Oorlog; bij het 1ste reg. lanc.: tot *ritmeester* volgens ancienneteit, de 1ste luit. N. Thirion, van het 2de reg. lanc. met bepaling, dat zijne tegenwoordige benoeming zal rekenen van den 2den Mei ll.; bij het korps Koninklijke marechaussée: tot *1sten luit.*, zonder bezwaar der schatkist, de 2de luitenants F. Schummer, F. L. van der Putt, J. Abink, J. Schoemaker en A. Keyzer, allen van het korps.

(Het vervolg hierna).

— Laatsteleden Vrijdag, den tweeden verjaardag van Zr. Ms. troonsbeklimming, heeft de aanbidding aan den Koning plaats gehad van het *Gedenkboek der Inhuldiging en Feesttogten van Z. M. WILLEM II (1840—1842)*, door Dr. *Wap* met veel zorg naar de beste bronnen beschreven, en waarvan Z. K. H. de Prins van Oranje wel de opdracht heeft gelieven aan te nemen.

— Laatsteleden Vrijdag heeft de 's Gravenhaagsche afdeeling der maatschappij: *Tot bevordering der Toonkunst*, hare jaarlijksche algemeene vergadering gehouden, waarin de rekening en verantwoording over het afgelopen jaar is goedgekeurd. Ook moesten in deze vergadering twee nieuwe leden van het bestuur gekozen worden. De heer Mr. *Stavenisse de Brauw* is genoegzaam met eenparigheid van stemmen herkozen, terwijl, in plaats van den aftredenden heer *Kerkhoven*, de heer *Beelaerts van Blokland* tot lid van het bestuur is gekozen.

De tijdingen uit Brussel van gisteren houden dat koning *Leopold*, na den vorigen dag eenen langen kabinetsraad te hebben gehouden, gisteren morgen met zijne echtgenooten van Laeken over den spoorweg naar Parijs vertrokken is.

— De nieuwe geldleening van ruim 29 millioenen fr. voor den spoorweg enz., is werkelijk door het handelshuis *Rothschild* gecontracteerd. De heer *J. van Rothschild* die daartoe van Parijs naar Brussel gekomen was, heeft dadelijk na de sluiting de eerste vijf millioenen gestort.

De parijsche berigten van eergisteren (8 October) vermelden dat er op den spoorweg van Parijs naar St. Germain weder een ongeluk heeft plaats gehad, dat echter veel noodlottiger gevolgen had kunnen hebben. Het konvooi van de hoofdstad in den vroegen morgen vertrekkende om te corresponderen met de stoombooten van Rouaan en Havre, was ter hoogte van zeker gebucht la. *Folie* gekomen, toen ontdekt werd dat een ander konvooi met steenen geladen in hetzelfde railspoor op het eerstgemelde regstreeks aankwam. Door den dikken mist werd van weerszijden de ontmoeting eerst ontdekt toen men op 12 of 15 ellen van elkander genaderd was. Van beide zijden deed men terstond het mogelijke om de locomotieven op te houden; schoon de vaart daardoor wel verminderd was was de schok nog zeer hevig, doch had, aangezien de weinige reizigers van eengemaakt konvooi door den conducteur gewaarschuwd waren, niet de noodlottige gevolgen die men anders had moeten vreezen en kwamen de reizigers er met eenige wonden en kneuzingen af.

— Het *Journal des Débats* behelst in zijn nummer van eergisteren een artikel over den oorlog in Algerie, waarin het duidelijk te kennen geeft, dat niettegenstaande al de behaalde voordeelen en de vele onderwerpingen der stammen, de oorlog aldaar nog wel twee jaren zal voortduren en de legermagt er zal moeten gehouden worden op 75,000 man, zooals de gouverneur-generaal *Bugeaud* in zijne onlangs uitgegeven brochure verlangd heeft.

Overigens behelzen de fransche berigten niets van belang.

— Ter parijsche beurs van ll. Zaterdag (8 October) waren genoteerd: 5 pCt. 118,95; 3 pCt. 80,20; Nap. r. 108,30; Spanje 21½; Rom. L. 105½.

Z. M. de Keizer van Rusland is op deszelfs tegenwoordige reis den 16den September van Moskau naar Tula vertrokken, heeft den

volgenden dag in laatstgenoemde stad het tuighuis, de wapenfabriek en andere inrigtingen bezigtigd, en heeft den 18den over Orel, waar eene wapenschouwing werd gehouden, de reis naar Kursk voortgezet.

Zoodra de Keizer den noodlottigen brand te Kazan vernomen had, heeft hij 50000 roebels zilver voor de door den brand ongelukkig geworden bewoners geschonken; ook verdere leden van de keizerlijke familie hebben dergelijke giften gedaan, en de minister van binnenlandsche zaken van het onder zijn bestuur staande hulpfonds 10000 roebels beschikbaar gesteld, zoudat er terstond 70000 roebels naar Kasan gezonden zijn; voorts zal er eene collecte door het geheele rijk worden gedaan.

Men heeft thans nadere bijzonderheden nopens de tijdingen door de jongste brievenmaal uit Indie aangebragt. Het belangrijkste nieuws uit China is, dat nu eindelijk de groote engelsche expeditie in de chinesche wateren vereenigd is en reeds eenige bewegingen naar het noordelijke gedeelte van het Chinesche rijk heeft gemaakt. Deze expeditie, die groote schatten aan Engeland moet kosten, bestaat uit 3 linieschepen, 11 fregatten, 18 korvetten of brikken, 2 kotters, 7 kleinere oorlogsvaartuigen, voorts 14 stoombooten toebehoorende aan de indische kompagnie, 5 stoombooten der koninklijke marine en omtrent 50 transportschepen, te zamen 110 bodems, waarop zich bevinden 5 regimenten van linie, sterk 5300 man, voorts 6000 cipaijers, te zamen met de troepen van andere wapenen eene magt van ruim 16000 man uitmakende. Na de vereeniging dezer magt mag men nu met den volgenden brievenmaal belangrijke tijdingen te gemoet zien.

Voorts vindt men in de thans ontvangen berigten vermeld dat de Engelschen Ningpo en Chusan hebben ontruimd en er slechts zwakke garnizoenen hebben achtergelaten. De generaal *Sir H. Cough* heeft den 18den Mei met 4000 man de stad Chapoo, aan den mond der Hunlang, bemagtigd, van waar men wilde dat hij op Nanking zou trekken. De Engelschen hebben bij gezegde verovering meer volks dan bij eenige vroegere gelegenheid verloren, bepaaldelijk een verlies aan hoofdofficieren geleden, daar de kolonels *Tomlinson* en *Mountain* gesneveld waren; de oorzaak van dit grooter verlies zou daarin gelegen hebben dat de Chinezen eene hinderlaag hadden die de Engelschen te laat hadden ontdekt; volgens anderen dat de Chinezen de Engelschen bij de plundering der stad overvallen hadden.

Naar de berigten uit Britsch Indië te oordeelen, schijnen de Engelschen Afghanistan te willen ontruimen en op Hindostan terug te trekken.

ONTWERP VAN HET TWEDE BOEK VAN HET WET-BOEK VAN STRAFREGT.

Algemeen Overzicht.

Het was eene voor velen hoogstaangename verrassing, te bespeuren dat de sedert lang in deliberatie geweest zijnde ontwerpen van het tweede boek van het Wetboek van Strafrecht, aan de leden van de tweede kamer der Staten-Generaal werden rondgedeeld, vóór dat dezelve officieel ter tafel na de opening der aanstaande zitting werden gelegd, om een onderwerp uit te maken van gemeen overleg, zooals de Grondwet verlangt. Wij danken er de Regering voor, die zóó deende gelegenheid gegeven heeft, tot eene rijpere overweging van een zoo gewichtig deel onzer nationale wetgeving, en wij vertrouwen, dat die officieuse mededeeling het gewenschte gevolg zal hebben, dat men zonder vooroordeelen, zonder overdrevenheid van gevoelens, de voor te dragen wetten zal toetsen aan de behoeften der natie, aan de ware beginselen van strafrecht en aan de vorderingen der wetenschap. Bij het voorloopig onderzoek der twee en twintig titels, hebben wij bespeurd, dat bij de invoering derzelve, behoudens eenige aan te brengen wijzigingen en verbeteringen, een belangrijke stap zou gedaan zijn, om een goed Wetboek van Strafrecht te bekomen, ofschoon men niet behoort uit het oog te verliezen bij die beoordeeling, dat de in drie titels voorkomende strafbepalingen geheel en al zijn ingerigt en in verband staan met de beginselen vastgesteld bij de wetten van 10 Junij 1840 (*Staatsbl.* N°. 20—26). Men vindt in het algemeen de doodstraf niet dan spaarzaam bedreigd en de straf naast den dood bedreigd tegen zoodanige misdaden, waartegen het Codé Penal en het Crimineel Wetboek voor het koninkrijk Holland de doodstraf bedreigden. Ofschoon in het algemeen, de wetgever meerendeels zware criminele straffen heeft bedreigd, en bij den eersten oogopslag de bepaling van het *maximum* en *minimum* der straf nog al stof geeft tot ernstige bedenking, of soms de wet niet te zware straf bedreigd wil hebben tegen sommige gevallen, zoo mag men evenwel niet uit het oog verliezen: a dat de opvoering van eene straf tot een bepaald *maximum* slechts geheel vrijgelaten is aan den regter, die, zooals de ondervinding dagelijks nog leert, zeldzaam het gestelde *minimum* overschrijdt bij het opleggen van straf; ten ware hoogstbezwarende omstandigheid of consideratiën uit den aard der daad zelve op den persoon der misdadigers ontleend hem daartoe noopten, en b dat dit *minimum* in gewone gevallen niet te zwaar kan geacht worden; vooral als men acht slaat op de zoo vrijgevege be-

palingen van den vijfde titel des eerste boeke van het Wetboek van Strafrecht, handelende van toerekening van misdrijf (*Staatsbl. N°. 24*), alwaar bij het zevende artikel eene zoo ruim gestelde graduele vermindering van straffen is vastgesteld, als wenschelijk mag gerekend worden, zelfs door de meest menschlievendgezinde regtsgeleerden: ten ware men alle strafbepaling geheel en al aan het *arbitrium iudicis* zou willen overgelaten hebben. Maar dan ook zou men gevaar loopen van dat *arbitrium iudicis* te zien overslaan tot het *arbitraire*, en dit is hetgeen verhoed behoort te worden. — Bij de voorgedragene wetten, die zich doorgaande onderscheiden door eene keurige redactie, merk op wijechter aan, dat men er niet voldoende op bedachtzaam is geweest, dat die redactie aanleiding geven kon tot veel omslag in geschrift, daar de wet meermalen zegt *met de straf in het voorgaande artikel bedreigd zullen gestraft worden*, of soortgelijke uitdrukkingen, waardoor zij die de wet moeten doen ten uitvoer leggen, of daarmede meest moeten bezig zijn, verplicht zijn, om dan telkens dit voorgaande artikel, of datgene waarop teruggewezen wordt, niet slechts aan te halen, maar in de vonnissen te doen overschrijven; een gebrek dat ligtelijk kan vermeden worden, waarbij de wet in eenvoudigheid bij de applicatie niet dan winnen kan; het wetboek behoeft toch geen herhaling van d'zelfde strafbepaling te schroomen, maar moet beknoptheid aan duidelijkheid sparen. — Voorts blijkt uit de voorgedragen titels, dat daarbij voordeel is gedaan van de uitspraken zoo van het Hof van Cassatie van Frankrijk als van den Hoogen Raad der Nederlanden; dewijl in de onderscheidene titels bepalingen voorkomen, waardoor vele gapingen in het huidige strafwetboek worden aangevuld, of de ware zin der wetgevers omtrent die bepalingen die worden overgenomen verduidelijkt wordt; als daar zijn: eene bepaling omtrent het ont-trekken van eigen goed dat door eenen schuldeischer in bewaarde hand is gesteld en waarvan men zelf bewaarder is; de bepalingen ten opzichte van het tweegevecht (ofschoon meerendeels overgenomen uit het wetboek LOUÏS NAPOLEON), de diefstal door loontrekkende bedienden gepleegd, wanneer zij voor rekening hunner meesters in gebouwen, buiten de werkplaats des meesters, werkzaam zijn, de oplichting gepleegd door dienstbaren jegens hunne meesters, het wanbedrijf van eigen rigting voorzien reeds bij art. 87 van het Crim. Wetboek L. N.). Zoo heeft de wetgever ook gebruik gemaakt van de fransche wetgeving van 24 Junij 1824, houdende wijziging van het Codé Penal, waarvan hij de beginselen meerendeels heeft overgenomen, en de daarmede veel overeenstemmende bepalingen der Belgische wet van 29 Febr. 1832, in verband met de soevereine besluiten van 9 September 1814 en 20 Januarij 1815 (die op een meer vrijgevig voet gesteld zijn dan het besluit van December 1813 voor de Vereenigde Nederlanden) zijn aan de wetgever niet ontsnapt. Wij hebben ons voorgesteld om de titels aan een alzonderlijk onderzoek te onderwerpen, en zullen daarbij in acht nemen, wat de redactie nog schijnt te wenschen over te laten, bij het aannemen van de beginselen in den titel vervat; wat valt aan te merken ten opzichte van de bedreigde straf; en zien in hoeverre de wetgeving, waaronder wij nu leven, (dat is het Codé Penal) of het Crimineel Wetboek van LOUÏS NAPOLEON daarbij vooruit hebben of moeten achterstaan. Daar wij als echte Nederlanders het oogenblik aan ons denken, waarop het ons te lang geregeerd hebbende besluit van 11 December 1813 zal ophouden kracht van wet te hebben, wenschen wij dat de leden der Staten-Generaal vaderlandsliefde genoeg zullen betoonen, om eigen meeningen, wanneer die geene wezenlijke verbeteringen behelzen, op te offeren aan de meening van de commissie van wetgeving en van den Raad van State, en dat de Regering zorg drage, dat aan het aangenomen gedeelte van het Wetboek van Strafrecht, zoodra doenlijk, de mogelijkheid der uitvoering verzekerd worde, door doelmatige inrigting der strafgevangnisse, en aan de afwerking van het laatste deel van dit wetboek de hand legge.

187ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

33^e Trekking N°. 9877, een premie van f 5000.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van 11. Zaterdag zijn verhandeld: Ned. 2 1/2 pCt. 52 drie achtste; id. 5 pCt. 101 dert. zest.; Kansbill. 26 1/4; Sijndijk. 4 1/4 pCt. 94 5/8; id. 3 1/4 pCt. 77 5/8; Handelm. 136 5/8; O. Indie 99 3/4; Spoorweg op Haarl. 70; op Rott. 69 1/4; Rijn Spoorweg 91 1/4; Haarlammermeer 104 1/4; Rusland 105 3/8; 4 pCt. 89; Inschr. en Assagn. 6 pCt. 68 en zest.; Certif. van dito 70 3/4; Spanje 15 drie achtste; Portugal 3 pCt. 31 1/4; Amerika 6 pCt. 58; 5 pCt. 49; Braz. 66 5/8; Columbia 45 1/2; Mexiko 34 3/8.

* * Heden overleed, tot onze groote droefheid, na een langdurig lijden, onze jongste Zoon, GERARD JOHANNES, in den jeugdigen leeftijd van bijna 20 jaren.

J. C. HEITZ,

J. HEITZ,
Verhuur.

UTRECHT,
den 6. October 1842.

D. JACOBOWITZ,

Bontwerker, in de Nieuwstraat, N°. 203.

Heeft de eer het geëerd Publiek te berigten, dat hij zijn MAGAZIJN van WINTER-COSTUMES en PELTERIJEN geopend heeft, bestaande voor Heeren in POLONAISEN en alle soorten van PELSSEN; voor Dames in KOTCHEBEYKES, DOLJET, MANTILLES, RANDEN, KINDER-MOFJES à f 2,— en hooger, en alles wat verder tot het vak behoort; hij neemt Bestellingen aan om te vervaardigen. Zijn Magazijn is nog voorzien van eene groote partij MORGEN-JASSEN à f 5,— en hooger.

* * K. H. BODE, Notaris te 's Princenhage, zal, op Woensdag den 12. October 1842, Veilen, en op Woensdag den 26. daar-aanvolgende Verkoop, telkens des avonds ten 7 ure, in het Hof van Holland, bij de Weduwe J. VAN RIEL, te Breda.
1° Koop. Een zeer goed ter neering staande HUIS, ACHTERHUIS, TUIN en ERVE, van ouds genaamd HET BIJLTJE, staande te Breda, op de Boschstraat, Sectie B, N°. 383, groot 2 Roeden, 86 Ellen.
2° Koop. Een perceel ZAAILAND, gelegen in de Gemeenté Rucphen, Sectie F, N°. 26, groot 89 Roeden, 60 Ellen.

* * Bij BROESE & COMP., te Breda, staat de INTEEKENING open op twee zeer BELANGRIJKE WERKEN:

PANTHÉON CLASSIQUE ET LITTÉRAIRE.

Aucune des nombreuses collections publiées jusqu'à ce jour ne contient absolument que de bons livres: à côté de chef-d'œuvres, — de Télémaque, de Robinson, des Fables de La Fontaine, des Prisons de Silvio Pellico, et de l'Histoire universelle de Bossuet ou du Précis de l'Histoire de France de Michelet, — on a placé, presque toujours, des livres que la religion et la morale réprouvent. Un choix plus sévère était donc à faire: c'est là notre but.

Les collections qui existent, étant stéréotypées, ne reproduisent depuis longtemps que de mauvaises éditions, de vieilles traductions: nos éditions, enrichies de notes et de commentaires, sont correctes; nous donnons les meilleures traductions.

Le Panthéon classique, — pour être accueilli favorablement et obtenir une place dans presque toutes les familles, — devait offrir non-seulement la condition de l'utilité, c'est-à-dire de la moralité, mais aussi celle du BON MARCHÉ: le prix du volume, très-grand in-32, imprimé sur beau papier, en caractères très-lisibles, et contenant la matière d'un volume in-octavo ordinaire, n'est que de trente cents.

Nous vendons séparément, sans augmentation de prix, tous les ouvrages. Mais les personnes d'un goût éclairé préféreront souscrire à la collection entière du Panthéon, cette collection ne devant reproduire que la bonne littérature.

à 30 CENT LE VOLUME.

1 Paul et Virginie, 1 vol.	25 à 27 Histoire universelle, 3 vol.
2 Mes prisons, 1 vol.	28 Oraisons funèbres, par Bossuet, 1 vol.
3 Des devoirs des hommes, 1 vol.	29 Oraisons funèbres, par Fléchier, 1 vol.
4 Essai sur l'art d'être heureux, 1 v.	30 Le Brahme voyageur, 1 vol.
5 Petit catéisme, 1 vol.	31-32 Voyages de Gulliver, 2 vol.
6 Leçons choisies de littérature, 1 v.	33 à 36 Voyages autour du monde, 3 v.
7-8 Télémaque, 2 vol.	37 Art poétique, par Boileau, 1 v.
9-10 Les Fables de La Fontaine, 1 vol.	38-39 Les Fables de La Rochefoucauld, 1 vol.
11 Voyage sentimental, 1 vol.	40 Les Mémoires de Voltaire, 12 v.
12 Le Chemin de la fortune, 1 vol.	41 La Religion, par Racine, 1 vol.
13 Bélisaire, 1 vol.	42 Morale en action, 1 vol.
14-17 Fables de La Fontaine, 2 vol.	43 Le livre du bon langage, 1 vol.
18 Fables de Florian, 1 vol.	44 Le livre de Science, 1 vol.
19-20 Précis de l'histoire de France, 2 vol.	45 Erreurs et préjugés, 1 vol.
21 à 23 Histoire de la révolution française, 3 vol.	46-47 Etudes de la nature, 2 vol.
24 Histoire de Napoléon, 1 vol.	48 à 50 Robinson Suisse, 3 vol.

Les numéros 1 à 21 sont en vente.

NOUVEAU DICTIONNAIRE

DE LA

CONVERSATION.

ou répertoire universel de toutes les connaissances nécessaires, utiles ou agréables dans la vie sociale, et relatives aux sciences, aux lettres, aux arts, à l'histoire, à la géographie, etc., avec la biographie des principaux personnages, morts et vivants, de tous les pays; sur le plan du conversation's lexicon; enrichi d'un grand nombre d'articles sur la Belgique et la Hollande, qui ne se trouvent dans aucun autre ouvrage de ce genre. Par une Société de Littérateurs, de Savants et d'Artistes.

Conditions de la souscription.

Cet ouvrage sera publié en 200 livraisons grand in-8°, de 72 pages imprimées sur beau papier, contenant la matière d'un volume de 800 pages.

Le prix de chaque livraison est de 60 cents. La 1re a paru le 15 août 1842. — Si l'abondance des matières obligeait à dépasser le nombre des livraisons annoncées, LES 1000 PREMIERS SOUSCRIPTEURS LES RECEVRAINT GRATIS.

200 très-belles planches gravées par Blaiseau, représentant plus de 3000 sujets, seront publiées en même temps. — Chaque livraison contenant 10 planches coûtera 70 cents.

Elles seront délivrées GRATIS aux 1000 premiers souscripteurs.

Les livraisons se succéderont assez rapidement pour que cet ouvrage puisse être terminé en deux années. On sera libre cependant de ne recevoir qu'une livraison chaque semaine.

Il sera frappé une belle médaille gravée par le chevalier Hardt, pour perpétuer le souvenir de cette importante publication. Elle sera décernée aux 1000 premiers souscripteurs, comme un témoignage de la reconnaissance de l'éditeur. Il en sera remis un exemplaire en argent aux personnes qui payeront d'avance les 10 premiers volumes.